

Kätköjäkälä

Havstulpanlav

Thelotrema lepadinum

Uhanalaisuusluokka (IUCN): äärimmäisen uhanalainen (CR)

Luonnehdinta

Kellertävän harmaanvalkea kätköjäkälä kasvaa usein yhtenäisenä paksuhkona rupena alustansa pinnalla. Kotelomaljoja on usein runsaasti, ja ne ovat uponneet sekovarren kraaterimaisiin kohoumiin, kotelomaljoilla on ikään kuin kaksinkertainen reuna. Sisempi reuna on ohut ja hampainen, mikä saa kotelomaljat näyttämään pienoiskokoisilta merirokoilta.

Elinympäristö ja levinneisyys

Kätköjäkälä kasvaa yleensä vanhoissa metsissä lehti- ja havupuiden kaarnalla. Laji on levinneisyydeltään eteläinen. Se on hävinnyt Manner-Suomesta, ja ainoa nykyään tunnettu esiintymä sijaitsee Ahvenanmaalla.

Nykytila ja uhkatekijät

Kätköjäkälä on taantunut vanhojen metsien vähenemisen ja ilmansaasteiden takia. Vanhojen metsien väheneminen uhkaa lajia edelleen.

Hoitosuositukset

Varsin helposti tunnistettavan kätköjäkälän esiintymispaikka tulisi rajata metsänkäsittelyn ulkopuolelle ja ympäristö tulisi säilyttää jatkuvasti peitteisenä. Runsaslahopuustoisten metsien vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahotusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

Arup, U., Ekman, S., Kärnefelt, I. & Mattson, J.-E. (toim.). 1997. Skyddsvärda lavar i sydvästra Sverige. SBF-förlaget, Lund. 276 s.

Foucard, T. 2001. Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing, Stocholm. 392 s.

Nitare, J. (toim.). 2000. Signalarter – Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping. 384 s.